

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษา มุ่งให้ความสำคัญกับความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้สมดุลและมุ่งพัฒนาคุณลักษณะ 5 ด้านการศึกษา คือ คุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา ศิลปะศึกษา พลศึกษา และแรงงานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี พ.ศ. 2549-2558, 2551, หน้า 11) โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ทุกคน มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่าง เต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้ของตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม อันได้แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคม รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมลาวเพื่อพัฒนาการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวให้สืบต่อขยายตัวทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และเพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของการประชุมโลกเกี่ยวกับการศึกษา ที่ได้มีมติรับรองเมื่อวันที่ 26-28 เมษายน พ.ศ. 2544 ที่นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศเคนยา ซึ่งมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสหประชาชาติด้านการพัฒนาของสหประชาชาติ และของรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งการพัฒนาการศึกษาต้องสอดคล้องกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมของชาติ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของแต่ละท้องถิ่น ประชาชนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน และมีโอกาสได้เรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาต้องไปตามมาตรฐานสากล เพื่อให้ระดับการศึกษาของลาวเท่าเทียมกับสากล การจัดการศึกษา จึงต้องดำเนินไปเป็นระบบต่อเนื่องในทุกชั้น ทุกสาย ทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้การศึกษาเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นภารกิจของประชาชนทุกคนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างให้คนเป็นพลเมืองดี รักชาติ รักระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีความสามัคคีปรองดองระหว่างเผ่า มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติสังคม มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง มีความรักและหวงแหนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ รู้ปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าบนพื้นฐานการศึกษาที่มีเอกลักษณ์ของชาติ มีความก้าวหน้า และทันสมัย ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างคน ตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้นั้น ประชาชนลาวทุกคน ทุกเพศ และทุกเผ่ามีสิทธิ มีความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา รัฐมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการศึกษา และพร้อมกันนั้น ทุกภาคส่วนก็

ต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษา และร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา (กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2551)

สถานศึกษา เป็นหน่วยงานหรือสถานหนึ่งที่ทางการจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการให้แก่สังคมในการจัดการเรียนการสอน มีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาแห่งชาติของพรรคและรัฐบาลปฏิบัติตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และของแขวงไซยะบุรี เพื่อยกยอนนโยบายการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก เพราะทำให้นักเรียนทุกคนบรรลุจุดหมายของหลักสูตรโดยตรง ซึ่งงานวิชาการมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมือง การศึกษาในแต่ละท้องถิ่นจะมีคุณภาพดีก็ต่อเมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานวิชาการเป็นอย่างดี ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้น มีสภาพแตกต่างกันทั้งด้านปัจจัยพื้นฐานการศึกษา สภาพแวดล้อม สภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี และสภาพเศรษฐกิจชุมชน จึงทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีความแตกต่างกันไปด้วย ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาได้แก่ ปัญหาระบบการจัดการศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านผลผลิตคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ นักเรียนสอบตก และนักเรียนออกจากโรงเรียนกลางภาคเรียน ซึ่งกฎหมายว่าด้วยการศึกษาฉบับปรับปรุงแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวสำนักงานประธานประเทศ ปี พ.ศ. 2551 มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ เพื่อให้การศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและการมีส่วนร่วมของสังคมหรือ ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานแห่งชาติการศึกษาเพื่อทุกคนของ กระทรวงศึกษาธิการ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี พ.ศ. 2549-2558 (2551, หน้า 11) ได้เน้นว่า การพัฒนาการศึกษาในชุมชนต่อไป ต้องเอาใจใส่ทั้ง 2 ด้านไปพร้อม ๆ กัน คือ ด้านที่หนึ่ง คือเอาใจใส่ใน ด้านการเมือง แนวคิด สร้างให้คนลาวมีสติ เคารพกฎหมาย และมีระเบียบวินัย ด้านที่สอง คือการสร้างให้คนมีความชำนาญด้านวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งการบริหารวิชาการทำให้ระดับการศึกษาของประเทศมีความสอดคล้องตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการเรียนการสอนต้องทำอย่างเป็นระบบและรอบด้านกล่าวคือ ด้านคุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา และแรงงานศึกษา ทั้งนี้ ผู้บริหารการศึกษาต้องให้ความสนใจและรู้หน้าที่ความรับผิดชอบ พัฒนาตนเองให้มีความรู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ ทำงานในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริง งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน งานด้านนิเทศการเรียนการสอน และงานด้านวัดและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ซึ่งความสำเร็จของงานวิชาการในการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถเพียงพอ มีความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา เป็นผู้ส่งเสริมให้ขวัญและกำลังใจ กับคณะครูผู้ร่วมงาน การจัดการศึกษา การบริหารจึงจะมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษามุ่งไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ผลสำเร็จของการศึกษาเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่แสดงถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษา และเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ การบริหารประสบความสำเร็จหรือไม่ เพียงใดส่วนสำคัญนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลการเรียนที่มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและยังมีตัวบ่งชี้อื่น ๆ เช่น บรรยากาศของการศึกษา การดำเนินการบริหาร ซึ่งแนวคิดของมอทท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 398) ได้ระบุว่า การศึกษาจะมีประสิทธิผลเพียงใดนั้น พิจารณาได้จากความสามารถ ในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และมีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี

จากผลการประเมินคุณภาพของนักเรียนปีการศึกษา 2552 ทำให้ทราบถึงคุณภาพของนักเรียนในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ พบว่า นักเรียนมีคุณภาพ อยู่ในระดับดี ร้อยละ 15 อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57 และอยู่ในระดับที่ต้องพัฒนา ร้อยละ 28 ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องนำมาพัฒนา และต้องเร่งหาทางแก้ไขให้มีคุณภาพดีขึ้น ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบของผู้บริหารการศึกษาด้านวิชาการ ยังต้องมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมดูแลผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ อยู่ในเกณฑ์ดี และพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้ตรงกับความต้องการ ทำให้การศึกษามีความมั่นคง และมีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือไม่ นั้น มักจะพิจารณาที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากิจการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแขวงไซยะบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารการศึกษา และพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหาร โรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาแขวงไซยะบุรี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในเขตพื้นที่แขวงไซยะบุรี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี
4. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา แขวงไชยบุรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา
5. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของการศึกษา ในแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ จะเป็นผลประโยชน์ต่อการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ แขวงไชยบุรี โดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารได้รับรู้ระดับการบริหารงานวิชาการของตนเอง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาบริหารงานของตนไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ผู้บริหารได้รับรู้ประสิทธิผลของการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แขวงไชยบุรี และเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
3. ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาของแขวงไชยบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการศึกษาของแขวงไชยบุรีให้ดียิ่งขึ้น

คำถามในการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี เป็นอย่างไร
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนในแผนกศึกษาธิการแขวงไชยบุรีเป็นอย่างไร
3. การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
4. ผู้บริหารโรงเรียนที่มี เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนต่างกัน จะมีการบริหารงานวิชาการต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ผู้บริหารโรงเรียนที่มี เพศ วุฒิการศึกษา และ ขนาดของโรงเรียนต่างกัน จะมีประสิทธิผลของการศึกษาต่างกันหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนในแผนกศึกษาธิการแขวงไชยะบุรี มีความสัมพันธ์กัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มี เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มี เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีประสิทธิผลของการศึกษาแตกต่างกัน

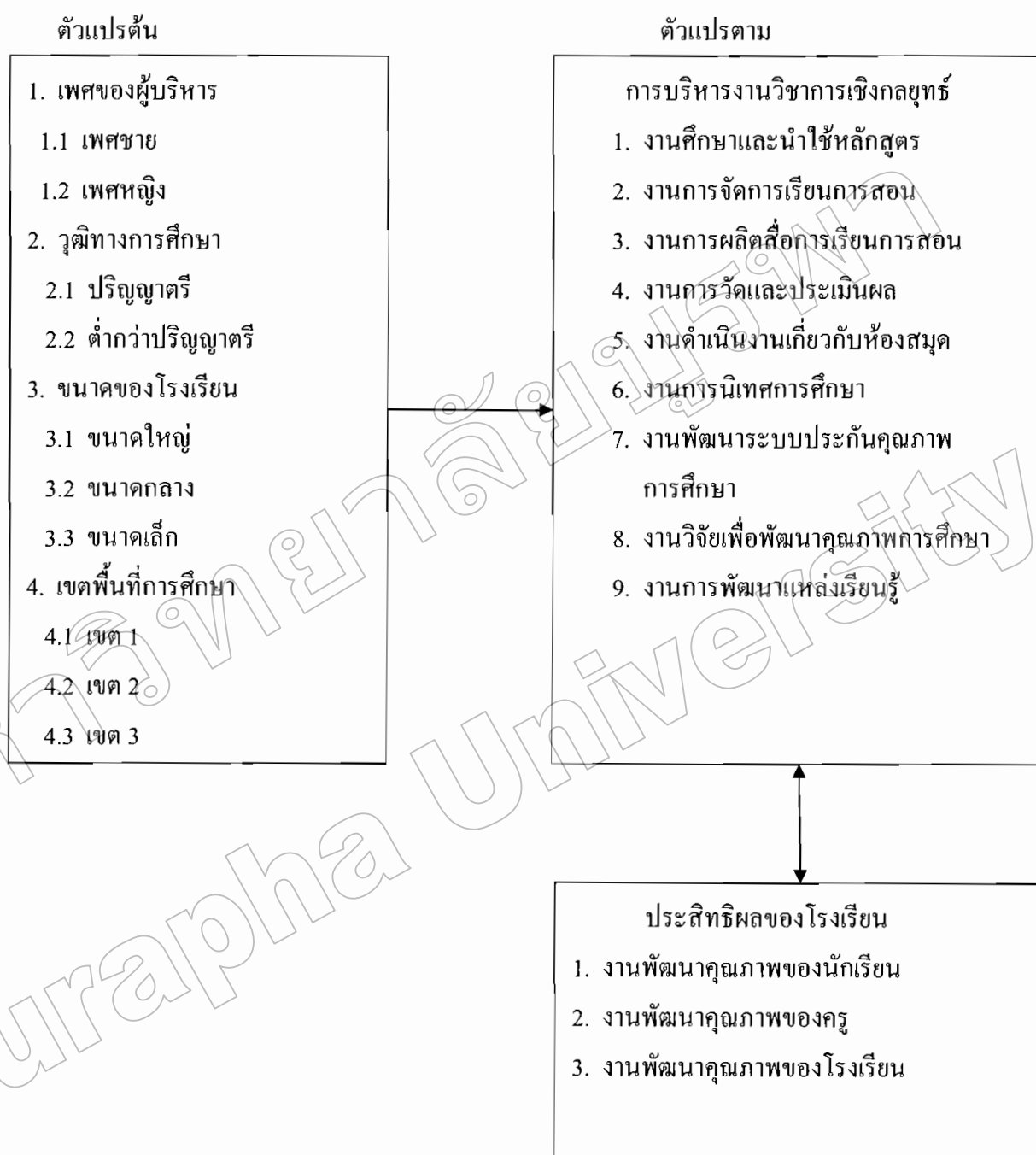
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไชยะบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาจากขอบข่ายและภารกิจ ของการบริหาร การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2543, หน้า 169) ซึ่งได้ กำหนดการบริหารงานวิชาการออกเป็น 9 งาน ดังนี้

1. งานศึกษาและนำใช้หลักสูตร
2. งานการจัดการเรียนการสอน
3. งานการผลิตสื่อการเรียนการสอน
4. งานการวัดและประเมินผล
5. งานดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
8. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
9. งานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ส่วนประสิทธิผลของการศึกษา ได้อาศัยแนวความคิดของ มอทท์ (Mott, 1972) ซึ่งกล่าวว่า ประสิทธิผลของการศึกษา มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนการพัฒนาคุณภาพของครู และการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย จึงได้กำหนดกรอบแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารการศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แขวงไชยะบุรี ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษาวิจัย การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารศึกษา 9 งาน ประกอบด้วย 1) งานด้านศึกษาและนำใช้หลักสูตร 2) งานการจัดการเรียนการสอน 3) งานผลิตสื่อการเรียนการสอน 4) งานการวัดและประเมินผล 5) งานการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุด 6) งานการนิเทศการศึกษา 7) งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 8) งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 9) งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การศึกษากับประสิทธิผลของการศึกษาโดยอาศัยแนวคิดของมอท์ (Mott, 1972) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) งานพัฒนาคุณภาพของนักเรียน 2) งานพัฒนาคุณภาพของครู 3) งานพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แขวงไชยบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 417 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาริการ แขวงไชยบุรี ปีการศึกษา 2552 จำนวน 201 คน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.3 ขนาดของโรงเรียน

3.1.3.1 ขนาดใหญ่

3.1.3.2 ขนาดกลาง

3.1.3.3 ขนาดเล็ก

3.1.4 เขตพื้นที่การศึกษา

3.1.4.1 เขตพื้นที่การศึกษา 4 เมืองเหนือ (เขต 1)

3.1.4.2 เขตพื้นที่การศึกษา 2 เมืองกลาง (เขต 2)

3.1.4.3 เขตพื้นที่การศึกษา 4 เมืองใต้ (เขต 3)

3.2 ตัวแปรตาม การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 9 งานดังนี้

- 3.2.1 งานศึกษาและนำใช้หลักสูตร
- 3.2.2 งานจัดการเรียนการสอน
- 3.2.3 งานการผลิตสื่อการเรียนการสอน
- 3.2.4 งานการวัดและประเมินผล
- 3.2.5 งานการดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุด
- 3.2.6 งานการนิเทศการศึกษา
- 3.2.7 งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.2.8 งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 3.2.9 งานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

3.3 ตัวแปรตามประสิทธิผลของการศึกษาประกอบด้วย

- 3.3.1 พัฒนาคุณภาพของนักเรียน
- 3.3.2 พัฒนาคุณภาพของครู
- 3.3.3 พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแขวงไชยะบุรี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ถูกต้องตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ การบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารแขวงไชยะบุรีประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ คือ 1) แผนงานขยายโอกาสการเข้าเรียน 2) แผนงานปรับปรุงคุณภาพและความสอดคล้อง 3) แผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพดี และศึกษาค้นคว้ามี 9 งานดังนี้

1.1 การศึกษาและนำใช้หลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ นำไปปฏิบัติ อบรมให้นักเรียนมีความรู้ประสบการณ์ และทัศนคติที่เหมาะสม ชี้แจงให้ครูเข้าใจรายละเอียดการใช้หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ กระตุ้นและติดตามให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการและจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ส่งเสริมคณะทำงานจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตรและมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอให้เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่พรรคและรัฐบาลได้กำหนดไว้

1.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดสภาพการเรียนการสอน หรือจัดกิจกรรม การกระทำต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ วางแผนการที่จะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดำเนิน ไปด้วยความสะดวก และสนองต่อความต้องการของผู้เรียนโดยเน้นกระบวนการและสอดคล้องกับ ธรรมชาติของกลุ่มสาระ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่งเสริม ให้ครูรู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ และแก้ปัญหาร่วมกัน และจัดระบบการสอนได้อย่างเหมาะสม

1.3 การผลิตและจัดสื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นตัวกลางในการนำ ความรู้ทักษะ และเจตคติให้แก่ผู้เรียน หรือทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ การใช้สื่อ การผลิตสื่อ การจัดหาสื่อ การประสานความร่วมมือพัฒนาสื่อกับหน่วยงานองค์กร หน่วยงานอื่น สื่อการเรียนการสอนอาจจะเป็นสิ่งใดก็ตาม ที่เป็นตัวกลางนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ซึ่งมีผลทำให้ การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และมีความรวดเร็ว

1.4 การวัดและประเมินผล หมายถึง การพิจารณา ตัดสิน ตีค่าผลที่ได้จากการวัด พฤติกรรมที่เกิดขึ้น การศึกษาโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนว่ามีคุณภาพเพียงใด บรรลุ วัตถุประสงค์ของการศึกษาหรือไม่ ดี-เร็ว สูง-ต่ำ ใช้ได้-ใช้ไม่ได้ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงการเรียน การสอนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้น การประเมินผลการศึกษาที่ดี จึงต้องอาศัยผล การวัดที่สมบูรณ์ เชื่อถือได้และเกณฑ์ที่เหมาะสม

1.5 การดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุด หมายถึง การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับงานที่ส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการแก่ครูอาจารย์ เพื่อการเรียนการสอนและเป็นสถานที่ นักเรียนสามารถ แสวงหาความรู้ทั้งจากงานที่ครูมอบหมายและความรู้อื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจ

1.6 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดย ความร่วมมือของผู้บริหารครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสศึกษาต่อ หรือศึกษาดูงาน ให้คำนิยาม ยกย่อง แก่ครูที่ปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนการนิเทศระหว่างกลุ่มสาระ ร่วมกัน นำผลการนิเทศในภาพรวมมาพัฒนา กำหนดนโยบายให้กรรมการนิเทศงานวิชาการ ควบคุม กำกับติดตามการสอนของครูในเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

1.7 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาและสนับสนุน ส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดระบบ โครงสร้างองค์กรการกำหนดเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัด การวางแผนการพัฒนาตามระบบการประกันคุณภาพการดำเนินการพัฒนาตามแผนการประสาน ความร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานอื่นและรับรองมาตรฐานการศึกษา

1.8 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาสนับสนุนส่งเสริม งานวิชาการเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจัยการจัดการ การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ การวิจัยเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือ การเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษาองค์กรหน่วยงานอื่น

1.9 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การศึกษาสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดตั้ง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การประสานความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานอื่น การสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้ครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดทำเอกสารเผยแพร่

1.10 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนรักษาราชการแทนในโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่สามารถดำเนินกิจกรรมบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาโดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่

2.1 พัฒนาคุณภาพของนักเรียน หมายถึง นักเรียน เรียนเก่ง ทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง นักเรียนมีน้ำใจรักชาติ และรักบ้านเกิดเมืองนอน

2.2 พัฒนาคุณภาพของครู หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานในโรงเรียน ทั้งการบริหาร และการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนมีคุณสมบัติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา มีการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

2.3 พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนเป็นสถานที่แหล่งการเรียนรู้ มีการจัดการบริหารงานด้านวิชาการที่ดี มีการร่วมมือกับชุมชน เป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ เป็นสถานที่ที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์และสังคม โรงเรียนมีระเบียบวินัย ได้รับความไว้วางใจจากสังคม เป็นสถานที่ปลอดภัยเสถียร มีความสะอาดสวยงาม มีสภาพแวดล้อมที่ดีและโรงเรียนมีความปลอดภัย

3. ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่สอน ให้การศึกษา อบรมนักเรียน และนักศึกษาอยู่ในโรงเรียน ศูนย์ศึกษาและสถานศึกษาต่าง ๆ

4. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า ปริญญาตรี

5. **ขนาดของโรงเรียน** หมายถึง สภาพทางกายภาพของโรงเรียนที่กำหนดตามจำนวนนักเรียน ตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี พ.ศ. 2546-2558, 2551) แบ่งเป็น 3 ขนาดดังนี้

5.1 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 121-300 คน

5.3 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6. **เขตพื้นที่การศึกษาแขวงไซยะบุรี** หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษา อาจมีความแตกต่างทางด้านขนาด ด้านภูมิประเทศและความหนาแน่นของประชากร แบ่งเป็น 3 เขตดังนี้

6.1 โรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไซยะบุรี เขต 1 หมายถึง หน่วยงานที่เกิดขึ้นเป็นฝ่ายบริหารตามสายบังคับบัญชา ระบบบริหารและคุ้มครองของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2547 ประกอบด้วย 4 เมือง คือ เมืองคอบ เมืองเชียงฮ่อน เมืองเงินและเมืองหงค์สา

6.2 โรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไซยะบุรี เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่เกิดขึ้นเป็นฝ่ายบริหารตามสายบังคับบัญชา ในระบบบริหารและคุ้มครองของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2547 ประกอบด้วย 2 เมือง คือ เมืองไซยะบุรี และเมืองเพียง

6.3 โรงเรียนสังกัดแผนกศึกษาธิการแขวงไซยะบุรี เขต 3 หมายถึง หน่วยงานที่เกิดขึ้นเป็นฝ่ายบริหารตามสายบังคับบัญชา ในระบบบริหารและคุ้มครองของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2547 ประกอบด้วย 4 เมือง คือ เมืองปากลาย เมืองทุ่งมีชัย เมืองแก่นท้าว และเมืองบ่อแดน

7. **แขวง** หมายถึง เขตการปกครองท้องถิ่นที่ประกอบด้วยหลายเมืองและเทศบาล

8. **เมือง** หมายถึง เขตการปกครองท้องถิ่นที่ขึ้นกับแขวง เมืองหนึ่งประกอบด้วยหลายบ้าน

9. **เทศ** หมายถึง เทศของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แขวงไซยะบุรีประกอบด้วยเทศหญิงและเทศชาย